

Chronicon chronicorum ecclesiastico-politicum

ex huius superiorisque aetatis scriptoribus concinnatum ; qua non modo pontificum, archiepiscoporum, abbatum, &c., set et doctorum armis literisque illustrium, dies natalis ... egregiaque eorum ... facinora ... breviter delineantur ...

Gruterus, Janus

Francoforti, 1614

Catalogvs De Vltraiectensibvs Episcopis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64659)

CATALOGVS DE
VLTRAIECTENSI-
BVS EPISCOPIS,

CAPVT QVINTVM.

TRAIECTVM inferius, vrbs inclyta & memo-
rabilis. Olim dicta fuit Antonina, ab Antonio
Senatore Romano, fugiente tyrannidem Ne-
ronis. Est vrbs antiquissima originis, vt hoc
antiquitatis monumenta perhibent. Quod autem iam
Traiectum dicatur, est à traiciendo, quod Mercatores ha-
beant ibi frequentem per urbem transitum, & veteris
Rheni traiectus fuerit. Olim Rhenus urbem solebat allue-
re, verum eo iam amoto, per traiectus & fossas illuc per-
uenitur. Est diues & populosa ciuitas. Habet aedes priu-
tas pulchras, & Canonicorum collegiis quinque ornat.
Est ibi permagnificum templum, D. Martino sacrum.
Hollandia, vel aliorum sententia, Frisia ascribitur. Est
ibi Regium concilium, quod vicinarum urbium lites di-
rimit. Arx etiam pulchra & valde munita iussu Caroli V.
constructa, cui Vredenburg nomen inditum. Habet Anti-
stitem, qui in sacris latissime imperat, quem rex Philippus
Archiepiscopum esse voluit. Hanc Adrianus VI. Pont.
Rom. ortu suo auxit anno 1522. Potest, si necesse fuerit,
quadraginta hominum millia ad bellum armare. testis Ha-
drianus Barlandus.

I.

Willibrodus natus fuit ex Anglia, parentibus valde re-
ligiosis,

religiosus, patre Wilgiso, miraculose natus est: Natus puer,
 religiosus traditus est præceptoribus, ut nihil videret nisi
 honesta, nihil audiret nisi sancta. In monasterio agens in
 omnium honestate & pietate, tanquam alter Samuel
 profecit. Fuit corpusculo modico & fragili, sed sensu gran-
 diauus. Anno ætatis 20. locum educationis relinquens, ad
 Hyberniam, ad viros pietate celebres, concessit. Ibi per
 annos 12. inter eximios hæsit magistros. Inde 33. ætatis
 anno, assumptis aliquot viris honestis, ad Boreales nauiga-
 uit populos, ut viam veritatis illis annuntiaret. Peruenit
 cum 12. sociis ad Traiectum, id est, ad ostia Rheni: inde ad
 Pipinum Franciæ ducem, qui eum perbenigne suscepit,
 contendit. Cum hic verbi diuini semina longe lateque
 sparsisset, ut maioris esset authoritatis, ab ipso duce Pipino
 Romam ad S. Sergium Pontificem missus est, anno domi-
 ni 694. Pontifex eum tum religiose suscepit, tum etiam
 Archiepiscopum eum ordinauit, & quicquid petere aude-
 ret, ei facile concessit. Quos inde protulit fructus, testes
 sunt & populi & ciuitates, testes & ecclesiæ, quas erexit.
 Adiit & Frisiam, & Daniam, verum hic Rex durus obstitit,
 illic vero Radbodus obduratus, impediuit. Iam defuncto
 pio Pipino, Carolus Martellus filius succedens, cum mul-
 tas imperio adiecisset gentes, tum etiam Frisiam, & ut
 Willibrodus esset prædicator, eum in Traiecto Episco-
 pum agere, libenter annuit. Polluit vir Dei tum doctri-
 na, tum signis apud plurimos. Cum itaque omni tempore
 vitæ in d. anno proficeret opere ac cultu, iam Deo dilectus,
 populo gratus, senex ac plenus dierum in perfectione,
 hinc est translatus ad meliora. Est Epternaci liber argen-
 to & auro scriptus ab Alcuino, qui vitam huius continet.
 Obiit autem 7. Decemb. & sepultus est in suo monasterio
 Epternacensi, quod ipse construi curauerat. Post mortem
 Deus multiplicib. ostendit signis, eius mortem & animam
 apud ipsū preciosam esse. Instituit in cultu diuino & Chri-
 stiana religione Batanos, Phrysijs, Saxones & Sclanos. In
 suo cœnobio Epternacensi primū agere cœpit Abbatem.

dddd 4

DE
SI

& memo-
 Antonio
 idem Ne-
 is, ut hoc
 autem iam
 atores ha-
 & veteri
 bat allue-
 illuc per-
 des prius
 ornatu.
 o sacrum
 bitur. Est
 o lites di-
 Caroli V.
 bet Anti-
 Philippus
 I. Pont-
 fle fuenit,
 estis Ha-

valde re-
ligiosis,

anno 698, Præfuit Ultraiectionæ Ecclesiæ annis 45. & ætatis suæ 81. Christi 739. emigravit ex hac luce ad sempiternam.

S. Willibrodus leuavit S. Cuneram, quæ fuit consanguinea S. Ursulæ. Requiescit in Reinen oppido.

II.

S. Bonifacius Anglus, ex Regum stemmate, vir pius religiosus, prudens, magnanimus, in sacris literis eruditissimus. Huius opera Germania gentes, multis implicata erroribus, idolorum cultura dedita, ad religionem Christi ac ad veritatis viam reducta sunt. Taxavit ipse omnium vitia, non popularium duntaxat, verum etiam ipsam regem Angliæ, ob libidines, auaritiam, crudelitatem, reprehendit. Singulos ad pietatem ac bona opera sedulo est cohortatus. Centum milia hominum baptizasse legitur. Discipulos multos, tanquam Ecclesiæ seminarium, instituit. Fuit summis Principibus ac Romanis Pontificibus clarus. Ex Anglia multos præclaros viros, quorum opera ad infidelium conuersionem vsus est, accersuit. Fuit primus Archiepiscopus Moguntinus, cui sedi cum annis 35. laudabiliter præfuisse, iam senex valetudinarius, cum audisset Frisones relapsos, ad inferiorem Germaniam cum 52. sociis descendit. Egit Archiepiscopus apud Traiectum ann. 35. Tandem impiorum gladiis Phrysonum, in pago Documentensi cum omnibus suis 52. ob Christi religionem occisus, martyrii nomen & gloriam adeptus est. Corpus eius primum Traiecti est sepultum, deinde Moguntia conditum; postremo per S. Lullum, eius successorem apud Moguntiam Archiep. ad Fuldense relatum monasterium, quod extruxit, in quo & Abbatem & doctorem egerat. Post eius cædem Archiepiscopatus Traiectensis mutatus est, & Colonienfi Archiepiscopatu subiectus.

III.

Gregorius in diui Martini cœnobio, quod S. Willibrodus Traiecti erigi pro centum cœnobitis integre vitæ curauit

uit, Abbas, ortus ex Germania, post S. Bonifacium Ultra-
iectino populo in Episcopum ordinatus est. Quæ sui præ-
decessores in Evangelico opere feliciter inceperunt, ipse
summis viribus perficere conatus est. Tandem cum opti-
me annis 32. præfuisset, plenus pietatis operibus, salutis
humanæ 784. obdormiuit, & in templo Saluatoris mundi
Ultraiecti, consecutus est sepulturam.

I V.

Adelbertus Anglicus, S. Suiberti consanguineus, ad ec-
clesiæ clauum gubernandum asscitus est. Fuit eximie do-
ctrinæ ac pietatis, & morum claritate ornatus. Cum annis
decem præfuisset, mortem vidit temporalem, & in Salua-
toris ecclesia, anno salutis 794. sepultus est.

V.

Theodardus natus ex Frisia, cunctis congratulantibus,
Episcopale munus est consecutus. Sedit annos 6. in æde
Saluatoris, an. do. 800. terræ mandatus est.

V I.

Harmacarus natione Anglicus, qui ob eximiam pieta-
tem, sanctitatis titulo commendatur, præficitur. Vita lau-
dabili officio suo præfuit annis 27. Inde multiplici anima-
rum fœnore vitam hanc æterna commutauit. Sepultus est
beatus antistes in templo Saluatoris, an. dom. 827.

V I I.

S. Ricfridus Ultraiectini gregis pastor inde adoptatus
est. Hic ecclesiæ suæ summa deuotione, mirabili facundia,
sinceritate fidei, annis 9. præfuit. Inde magno religionis
augmento mortem sensit corporalem: & anno salutis 836.
obdormiuit cum suis patribus. Statutum est omnibus ho-
minibus semel mori. Heb. 9.

V I I I.

S. Fridericus natione Friso, nobilis genere, sed pietate
ddddd 5

nobilior. Commendatur à suis parentibus Ricfrido Episcopo Traiectensi, qui illum ob suas raras virtutes loco filij, & successoris in Episcopatu post eum habuit, quare eum & plurimum amavit, & Hypodiaconum ordinavit. Cum esset suarum facultatum factus hæres, eas in pauperes distribuit & per manus inopum, ad cælum transmisit. Episcopus Ricfridus cum eum tot instructum videret virtutibus, Diaconum, inde sacerdotem, vt secundum ab eo haberet locum, eum consecrauit. Post Ricfridi obitum Ludouicus Imperator mandauit Traiectensibus, Fridericū assumere in Præsulem: nesciebat enim quod primates eum imprimis omnes cuperent Episcopum: assumptus est ad episcopatum, verum ipse vehementer reluctabatur. Præsente Imperatore ac multo Clero consecratus est. Adit Imperatorem & amice eum cuiusdam errati admonuit, induxit eum non tantum desistere & confiteri peccatum, verum etiam vt promitteret se velle abstinere. Duxerat siquidē post Irmgardem secundam vxorem, quæ erat Bauari ducis filia quæ erat ei sanguine iuncta. Voluit Episcopus Canonum habere rationem. Cum autem mulier diuortij causam cognouisset, conata est virum Dei blanditijs & muneribus ad consentiendum inducere: Verum optimus Antistes nullo modo induci potuit, vt quid contra canones designaret. Interim Fridericus Episcopus vnâ cum S. Odulpho presbytero adiit Frisones, concionantur & eos ab erroribus conuertunt. Iuditha interim accusata est incestus, & detrusa in monasteriū, quod Imperatori displicuit, & hanc iniuriam vltus est. Innotuit res apud summum Pontif. Gregorium qui ei poenitentiam indicit. Verum dum Fridericus ableas esset, reuocata Iuditha, & Imperator ad vomitum rediens, omnia vento tradens, maius in eum concepit odium. Porro anno Domini 838. Imperatoris filij ex prima vxore, occasione hac commoti, communicato cum Episcopis & clericis quibusdam consilio, ob ignominiosum illud coniugium, Imperatorem patrem in quendam occultam locum abduxerunt, ac in custodia posuerunt, & Iuditham in Italiam ableg-

ablegarunt. Verum filius eius maximus natu, Ludouicus, patrem suum liberare studuit & Aquisgrani (cum multi indignissime Imperatorem captum tulissent) in sede reponi. Restitutus iam, reuocauit vxorem, & cum ea inuitis omnibus, suauiter vixit. Inde in Episcopos quos suspectos habebat, manum iniecit. Fridericum autem qui huius eum criminis redarguit, exosum habuit. Cum hoc Iuditha non obscurum haberet, vt hic optimus Antistes è medio auferretur, per duos sicarios, non ignorante nec refugiente viro Dei, clam effecit. Interemptus est in crypta templi anno Domini 858. Qui ei nefarie aduersabantur, ac percussores sancti viri non fuerunt diurni, nec Imp. fortuna fœlix. Fridericus martyr multis luxit virtutibus & eum inuocantibus, medicum & medicinam exhibuit præsentem. Anno Domini 1362. Folckerus vicarius in Pontificalibus Traiectensis B. martyris caput auro & argento includi fecit. Frater eius in virtutibus non fuit dissimilior martyri.

I X.

S. Alfridus siue Albricus prædicti frater, ex S. Crucis Collegio, admotus, præfuit annis 7. qui à morte ad fratrem Fridericum in Saluatoris crypta (ambo viri insignes & sancti) tumulatus est. Fuerunt nobiles, sed virtute nobiliores.

X.

Ludgerus vir probus, inuitus ad Ecclesiæ regimen pertractus est. Plebi igitur suæ tum doctrinæ puritate, tum vitæ integritate annis 11. præfuit. Mortuus anno 856. ad S. Fridericum, quem vnice in vita coluerat, reconditus est, id est, in templo S. Saluatoris.

X I.

Hungerus decreto Clericorum ac Reipub. electus est. Polluit apud omnes morum honestate plurimum. Verum optimus antistes Nortmannorum truculentia, qui

Ciuitatem ipsam inuaserunt, destruxerunt, populum cum Clero misere trucidarunt, ac ingentem lanienam exercuerunt, resistere non potuit. Ipse cum nonnullis religiosis ad Lotharium Imperatorem, qui iam monasticam vitam in Prumia profitebatur, peruenit. Obiit tandem bonus Præful, anno salutis 866. Nordmanni venere ab Aquilone, gens truculenta.

X I I.

Odilbaldus admotus, Colonia Synodo à Carolo Crasso indicta, adesse anno Dom. 887. iussus est. Cum autem annis triginta quatuor præfuisset non inepte, rebus humanis exemptus est.

X I I I.

Egilbertus declaratus Episcopus, 10. mensibus præfuit, & venerabilis pastor anno Domini 901. migravit ad superos.

X I V.

B. Radbodus ex nobili Francorum stirpe prognatus, parentes habuit Christianiss. Verum ipse suis meritis suæ familiæ, imo mundo fuit ornamento. Ab ipsis cunabulis sacris literis ac pietati sedulo operam dedit. Primam suam ætatem sub Gunthero Archie. Colon. suo auunculo transegit. Verum cum huic res aduersæ accidissent, quod iniustum coniugium approbasset, adolescens discendi causâ regum aulas frequentare in animum induxit. Animi virtute iuuentutis motus comprimebat & omnibus vitis viriliter resistebat. Virtus eius regem non latebat, & eo etiam inuito, fama eius euulgabatur, utpote qui Deo gratus probaretur. Mortuo Egilberto Episcopo, hic Radbodus ab omnibus dignus iudicatur, licet repugnaret, qui in Episcopatu succederet. Suscepto igitur eo, benedictionem & consecrationem à viris piis habere voluit. Inde ipse se pietatis operibus & proximi salutis totum impendit, & quo maiores essent delitiæ, eo ipse arctiorem egit abstinentiam. In
omni

omni rerum abundantia, ipse abstinentissimus vixit. Quidam ei familiarissimus, eius volens explorare potum, dum cyathum furtim ori apponeret, aqua, qua Episcopus utebatur, statim in bonum vinum commutata est. Quod ubi ille comperit, Episcopo ad genua procumbit ac veniam precatur.

Fuit & eius benignitas in pauperes eximia: quicquid enim in miserorum solatium conferre potuit, id ad lucrum reputabat cœleste. Cum Dani Traiectensem vastasset ecclesiam, Dauentriæ ipse sapius morabatur. Toto pectore ad cœlestem aspirabat patriam, moriebatur mundo, vivebat Christo, & patrum suorum vestigiis sedulo insistebat. Nec deerat illi spiritus prophetiæ. Multa enim, vt prædixerat, cito & certo euenerunt. Iustitiæ adeo erat tenax, vt nec prosperis nec aduersis adduci posset, vt ab ea deflecteret. Lectionis & orationis studio nunquam fatigabatur, ieiunio, & misericordiæ officii non satiabatur. D. Martini officium, quem in patronum præcipuum elegerat, ipse composuit. Inimici eius quoties eum molestia afficiebant, nunquam impune tulere. Baldricum sibi successurum & ecclesie facultates adiuturum, prædixit. Obitum suum præsciuit & venienti domino, ipse lucernam præparauit. Ad pacis, concordie, charitatisq; studium, vt solitus erat, suos hortabatur. Infirmatus est in pago Trente, inde delatus in Otmarsem locum amœnum, in Nouemb. diem clausit extremum, fœliciter migrans ad Dominum, quem semper toto pectore amauerat. Corpus autem eius per Clerum & populum cum hymnis & psalmodiis honorifice delatum est Dauentriam, ibi reconditum. Præfuit annis 15. sanctissime, qui Græce & Latine fuit doctus.

S. Adelbertus Leuita, filius regis S. Osualdi, Oratorium construens in Hollandia, post multorum paganorum conuersionem & laudabilem vitæ consummationem multis miraculis clarens. 7. Calen. Iunij fœlici sine, requieuit in Christo, sepultus in Egmonda. Fuit primus Archidiaconus Ecclesie Traiectensis.

XV.

Sanctus Baldricus filius Comitis Cliuix, cognomento Pius, vir doctus, & excelsi ingenij, in bellicis rebus acq̃ue exercitatus, fauentibus cunctis, hanc Pontificiam Cathedralam obtinuit. Inuenit ciuitatem ac templa misere à tyrannis lacerata, quæ ille reparare, & templum à S. Willibrodo constructum, restaurare aggressus est. Perfecit igitur templum illud, & sanctorum reliquiis plurimis adornauit. Scilicet quidem ex Italia transtulit corpora S. Benigni, Pontiani & Agnetis martyrum. Item inuenit corpora S. Odgeri, Odulphi & aliorum apud Traiectum. Præfuit annis plurimis, nempe 59. & iam dierum ac pietatis plenus, anno Domini 977. ex hac mortali vita migravit. Hic D. Brunonem, Ortonis II. fratrem, qui factus est Archiepiscopus Coloniæ, omni pietate instituit.

XVI.

Volmarus cum præco diuini verbi esset insignis, & pacis studiosus, ad hanc promotus est Ecclesiam. Præfuit annis 15. Sepultus à morte in templo Saluatoris mundi.

XVII.

Baldeuinus Comitis Cliuensis Arnoldi nepos, inde præfectus est. Sedit annis quatuor & inter mortales esse desijt anno Domini 994. Quis est homo, qui viuet, & non videbit mortem? Psal. 88.

XVIII.

Aufridus Comes Bratuspontium, relicta militia, & morte mortua, ad sacra aspirauit. Eo prouectus est, vt ad Ecclesiam huius regimen dignus censeretur. Cæpit igitur Ecclesiam externo splendore exornare, cõstruxit monasterium B. Mariæ, S. Benedicti, prope Amersfordium. Deionem suam ad Ecclesiam legauit. In senectute cecitatem inuenit, & in suo monasterio vitæ finem anno Domini 1008. impersuit, ac in eo sepultus est.

XIX.

Adrobaldus S. Laurentij Bobiensis, S. Benedicti monachus

nachus, propter raram literarum eruditionem, huius parochiæ consecratus est Episcopus. Summum templum ruinofum diruit, & nouum construxit. Cum autem huius celebraret dedicationem, Henricus Imper. II. cum 12. Episcopis affuit. Cum Theodorico Hollandiæ Comite in pugnam descendit infœliciter: nam superatus est, & captus, abductus in Hollandiam, & annis tribus detentus in vinculis. Obiit anno 1027. cum præfuisset annis 19. ac in summo templo, ab eo constructo, sepultus.

XX.

Bernulphus honestus presbyter, ab Imperatore Conrado II. propter dissensionem eligentium hanc Ecclesiam commendatam accepit. Ex collegio Saluatoris viros integritatis, Dauentriam misit, vt in templo D. Lebuini, quod ipse construxit, diuinis laudibus diu noctuque vacarent. Templum S. Petri ac S. Ioannis Baptistæ Traiecti ædificauit. Obdormiuit in Domino, anno redempti mundi orbis 1054. sepultus in D. Petri Ecclesia.

XXI.

Gaillhelmus Geldriorum præfecti de Ponte filius, literis apertissime instructus, declaratur antistes. Verum hic animum simul mutauit cum honore, fuit insolentior, quam decuit. Henrico quarto Imperatori adhæsit, & anno sui præfatus 22. id est, Christi 1075. obiit. Profectus fuerat cum Sigefrido Moguntino Archiepiscopo Hierosolymam.

XXII.

Contadus ex Sueuia, vir nobilis, intercessione Imperatoris Henrici IV. declaratus Episcopus. Hic vt Hollandorum impetus posset constringi, Helmondanum præsidium collocauit. In conuentu multorum Germaniæ ac Galliæ Episcoporum Gastungi, cum Cæsaris Henrici Quarti

¶ sui patroni causam defenderet, post celebrationem Missæ in oratione procumbens, à quodam latomo Phrysi interfec- tus est anno 1099. Sepultus est honorifice in templo B. Virginis, quod ipse extrui curauerat.

X X I I I.

Burchardus ordinarie est electus. Hic vir bonus columbinam simplicitatem, serpentina industria, iuxta Christi Saluatoris doctrinam, exornare studuit. Cum esset à facie iniquitatis sublatus, in primario templo, anno Dom. 1112. repositus est. Omnia quæ de terra sunt, in terram conuertentur. Eccles. 40.

X X I V.

Godebaldus in Antistitem vnanimi suffragio electus. Innotuit aliquot cœnobiorum religiosorum constructione. Hic episcopus à Casareanis coniectus est in vincula, & per triennium detentus: Inde intercessione Friderici Archiepiscopi Colon. ac immensa æris summa numerata, liberatus est. In hac tragœdia multi cæsi & capti, ac in vincula coniecti. Causam huius calamitatis asserunt, quod ipse Episcopus fuerit cuiusdam conscius conspirationis in Casarem. Cumq; iam annis 15. præfuisset, ac lenio grauis, cessit officio, & in monasterio S. Laurentij monasticam est professus vitam, ac post biennium in domino quieuit: anno dom. 1138. sepultus est in summo templo.

X X V.

Andreas ex familia Cuckensium Comitum, Præpositus Leodiensis, factus est Episcopus. Præfuit annis 10. & naturæ necessitati cessit an. Domini 1138. Fuit vir bonus & se pastorem fidelem in Christi gregem declarauit.

X X V I.

Herebertus de Boreu, ad episcopalia munia electus, quibus præfedit an. 12. Huius tempore Theodoricus Comes Hollandiæ obsedit ciuitatē Traiect. & eam ad magnam redēgit

redegit in ediam. Episcopus hic suis ornatus ornamentis, comitante clero apertis portis, veit alter Leo I. Romanus Pontifex contra Atilam, obuiam Comiti intrepidus processit. Comes venerandi præfulis habitu perterritus, ad eius iermis prouolutus est pedes, & veniam petiit, & breui ab obsidione discessit. Tale quid legitur de S. Geminiano, & S. Lupo. Huius etiam tempore summum templum incendio apud Traiectum periit, ipse anno 1150. migravit ex hac vita.

XXVII.

Hermannus ex familia de Hoem, Præpositus Coloniae apud D. Gereonem, non sine dissensione in Episcopum est electus. Sub hoc Episcopo ciuitas Ultraiectina, alioquin concordia studiosa, in varias ac exitiales factiones peruenit. Cum Hermannus annis 6. præfuisset, extremum diem clausit, anno Domini 1156. alii dicunt eum morte subitanea extinctum: sepultus est in maiori templo.

XXVIII.

Godefridus Rhenanus, Traiecti Archidiaconus, nobilitate ac diuitiis clarus, declaratus est Episcopus. Hic cum uideret ditionem suam à vicinis Principibus inuadi ac molestari, ut posset resistere, arces aliquot opposuit. Habuit n. vicinos infestos, Frysijs, Geldrijs, Hollandos, Batavos, & quatuor castella crexit, ad eorum coercendam importunitatem. Fuit n. antistes opulentia ac magnificentia excellens, qui annis 22. summa cum laude ac utilitate, æterna dignus memoria, præfuit. Vitam hanc caducam anno gratia 1178. amisit.

XXIX.

Baldevinus II. filius Comitis Hollandi. Hic suo tempore varijs bellorum tumultibus afflictus est. Qui tis partum præfulatus sui spatio 18. annorum vidit, qui anno Domini 1196. è viuis excessit, sepultus in æde primaria.

XXX.

Arnoldus Comes ab Ittenburg, cum esset in schismate electus, profectus est vnà cum suo competitore Theodorico, Archidiacono Traiectensi, Romam, ut dissensio so-

cccc

piti posset. Post triennium igitur hic Arnoldus ab Innocentio III. confirmatur, qui paulo post est mortuus, & Romæ sepultus.

XXXI.

Theodoricus de Hollandia, inde olim electus, in obitui Arnoldi locum ab Innocentio III. est instructus. Inde cum pararet reditum, Papiæ post tres menses obiit, ibique anno Domini 1197. sepultus. Sic Traiectensis Ecclesia per annos tres legitimam, ob duorum subitam mortem, non habuit Præsulem.

XXXII.

Theodoricus de Are, duorum Antistitum pacatis mortificationibus, omnium votis ad Ecclesiam concorditer præficitur, quam annis 15. laudabiliter rexit. Obiit anno gratiæ 1210. sepultus est in Ecclesia Cathedrali.

XXXIII.

Otto, Ottonis II. Comitis Geldriensis filius, designatus est Ecclesiæ Episcopus. Cumq; annis 3. regi suo præfuisset, defunctus est, ac in D. Martini templo, anno 1217. sepultus.

XXXIV.

Otto II. Comes de Lippia, præfuit Ecclesiæ annis 11. piè. Coactus est propter rebellionem arcem Couerden obsidere, in qua obsidione perit, anno 1227. sepultus in primario templo. Habuit patrem Bernardum de Lippia, qui relicto seculo, monasterium est ingressus, & in Abbatem prouectus. Inde assumptus est à filio Ottone, Episcopus Lealhenfis in Livonia consecratus est. Postea pater & filius alium filium Gerardum in Archiepiscopum Bremensem oleo sancto iniungunt. Sic pater cum duobus filijs Episcopalia munia egit.

S. Odolphus his temporibus floruit, Presbyter & prædicator in his locis insignis. Floruit & S. Plechelmus, qui in Judeu zeel requiescit.

XXXV.

VWillibrandus Comes de Oldenburg, resignato Episcopatu Padibornensi, ad hanc electus & assumptus est Ecclesiam, anno Domini 1223. Hic Traiecti magnificum monasterium S. Seruatii construxit. Profectus fuerat ad terram sanctam secundò. Peregit in hoc Pontificio annos octo prudenter, & mortuus est anno 1233, sepultus in cœnobio suo S. Seruatii.

XXXVI.

Otto III. Comes Hollandiæ, omnibus congratulanti- bus ad Pontificiam peruenit celsitudinem. Hic talem se- gessit, vt moriens anno 16. prælatus, magnum apud omnes reliquerit sui desiderium. Huius tēpore Machtildis, filia Florentii IV. Comitis Hollandiæ, soror Vvilhelmi, q̄ ad Imperii Rom. apicem electus est, contra Fridericum II. Comiti Hermanno ab Hennenberg nupta, vno partu si- mul pueros genuisse fertur 365. qui omnes in pelui ab isto Otone Pontifice, patruo suo, baptizati, ac paulo post ob- iere. Inter ostenta ab Historicis narratur. Excessit è viuus hæc Machtildis puerpera anno 1238. sepulta cum prolibus apud Loldanum, in monasterio montalium Ordinis Ci- stertienfis, à matre Machtilde, filia Ducis Heiarici Bra- bantiæ fundato.

XXXVII.

Gosvinius de Aemstel, Præpositus S. Joannis Ultraie- cti, vir nobilis ac locuples, hic cum expendere officii pon- dus ac difficultatem, atq; se minus idoneum videret, cessit, & summa cum gratiarum actione ad manus Capituli Epi- scopatum resignauit.

O quid solutis est beatius curis?

XXXVIII.

Heinricus Comitis de Vianen filius, Præpositus summi templi Colon. vniformiter est in Episcopum creatus. Ha- buit infestos Dominos de Aemstel, & cum eos aggredi

compelleretur, deuicit, & Ultraiectum captiuus duxit. Hac victoria ac spoliis adeò Antistes est ditatus, ut pulcherrimi operis arcem, quam pacis nomine Vrelandiam vocauit, ædificauerit. Cœpit quoque nouum opus summi templi, verum morte præuenus, imperfectum reliquit. Cum annis 17. cum laude præfuisset, anno Domini 1267. mortuus est, ac in primario templo, quod renouare inceperat, tumulatus.

XXXIX.

Joannes Anaxouianus, miræ simplicitatis, ac eruditionis perexiguæ, electus, qui ob literarum imperitiam confirmationem à Romano Pontifice non potuit obtinere. Præfuit nihilominus inuito Pontifice annis 20. non mediocri Ecclesiæ incommodo. Inde à suis Capitularibus Romani Pontificis Honorii IV. autoritate inuitus cedere iussus est. Hæc repulsa maius detrimentum prouincia attulit. Ipse arces aliquot vicinis impignorauit Principibus.

XL.

Joannes de Ziereck, nobili apud Lotharingos familia clarus, in Nassouii locum electus est. Hic cum Ecclesiam laudabiliter annis 9. gubernasset, à Bonifacio VIII. Tulensis constituitur Episcopus, Treuren. diæceseos.

XLI.

Guilhelmus è Mechliniensium heroum stemmate natus, in Romana curia Casarum Auditor, in Joannis locum successit. Erant apud Ultraiectum factiones, & hic ab aduersæ factionis nobilibus captus est, & per annum in carcere detentus. Coactus est contra Hollandos bellum gerere, & in loco, qui Hohenwort dicitur, à nobilibus, qui Lichtenbergenses dicuntur, anno Domini 1301. cum annis ferè 5. in multis persecutionum turbationibus gubernasset, interemptus est.

XLII.

Guido de Hannonia, Canonicus ac Thesaurarius Leodienis

diensis Ecclesiae, vir magnificus. Cum praeset, arces tres ad provinciae fulcimentum extrui curavit. Vocatus est ad Viennense concilium, à Clemente V. & oblatum Cardinalium honorem recusavit, sua contentus Ecclesia. Praefuit Ecclesiae annis 16. non poenitendus Pontifex, & anno domini 1317. mortuus est, & in maiori templo sepultus.

XLIII.

Fridericus de Zierick, Praepositus Ecclesiae maioris, eisdem constitutus est legitimus Praeful. In diebus suis ab annulis patientiam didicit, verum comperiens, per multas tribulationes oportere nos in regnum Dei intrare, Actor. 14. anno 5. suae praesidentiae, id est, Christi 1322. mortuus & sepultus in maiori templo. Longior aetas graues molestias multis affert.

XLIV.

Jacobus de Oesthoren Decanus à parte Capituli maiore electus, qui cum brevi praefuisset tempore, anno domini 1323. mortuus est: & alter cum eo creatus ab altera Capituli parte, Jacobus Sudensis Episcopus, Comitis Hollandiae instantia, cessit.

XLV.

Joannes de Brunchorst, Praepositus Ultraiecti vnanimiter electus, vt verus Pontifex regimen Ecclesiae & totius Pontificatus assumpsit: verum bonus Princeps à Joanne de D. est, magna improbitate est expulsus: hunc enim Joannes XXII. Rom. Pont. Auinione ordinauerat ac confirmauerat in Ultraiectensem Episcopum. Chrylostomus Homil. 5. super Matth. Velle super omnes, vituperabile est, sustinere autem alterum super se, gloriosum.

XLVI.

Joannes hic Diestensis violentus Episcopus, ingentia damna provinciae intulit. Cum aes alienum multum conflasset, anno 18. sui Pontificatus, id est, Christi 1340. obiit, sepultus in summo templo. Regno proficiendi fuit viri

clementes, fideles, & prudentes, & hi refugere consue-
runt, quibus iucundius est sua agere ac sibi viuere, suisq; a-
nimi bonis frui: mali verò, & qui minimè apti sunt, facile
adducuntur, atq; adeo potius inuadunt regnum.

XLVII.

Nicolaus Caputius nobilis Romanus, à Benedicto XII.
Pont. Antistes Vltraiectinus designatus, Episcopatu vo-
lens cessit, cum & nomen & dignitatem anno vno gessisset,
factus est Cardinalis.

XLVIII.

Joannes de Arckel, superiore cedente, à Clemente V.
constitutus est Episcopus. Hic cum ditionem suam in in-
tegrum restituere conaretur, multa cum vicinis Principi-
bus, suæ etiam ditionis aliquot equestris ordinis viris, bel-
la varia fortuna gessit. Ad eumq; statum res suæ ditionis
deuenerunt, vt relicta ditione in quorundam nobilium
tutela, ipse Romam profectus, paulo plus triennio sibi
moraretur. Inde reuersus, partim vi, partim & quis con-
ditionibus arces pignori datas sibi rursus subiecit. Perdu-
elles aut iussa facere, aut ditionem suam egredi coegit.
His magno animo peractis, & completis annis viginti
duobus in Episcopatu, ad Leodiensem sub Urbano V. an-
no Domini 1364. translatus est. Præfuit ibi annis qua-
tuordecim. Obdormiuit ibidem in senectute bona, anno
Domini 1378. & corpus Vltraiectum delatum, ac in D.
Martini templo sepultum. Anno Domini 1368. mortui
sunt Vltraiecti ultra vndecim millia hominum, grassante
peste.

XLIX.

Joannes de Vernenburg, dudum Episcopus Monaste-
riensis, huic Vltraiectinæ Ecclesiæ per Urbanum V. præ-
ficetur. Inuenit ditionem nullo alieno are grauata, ve-
lut in oppido Gora ultra Iselam ab insidiatoribus est ca-
ptus, & pro sua liberatione numerare cogitur decem & sex
millia scutorum, quare arces iam liberatas oppignorate
partus coactus est. Vixit in hoc Pontificatu annis septem, &

& obiit anno Domini 1372. sepultus in Ecclesia Ultraie-
ctensi.

L.

Arnoldus de Hoern per Urbanum V. Romanum Pon-
tificem, huius Ecclesie constituitur Episcopus. Cum vide-
ret Episcopatum esse grauatum alieno aere, adiuuantibus
hinc ditionis oppidanis, illud persoluere cepit. Cum annis
septem bene praefuisset, ab Urbano V. (non erat tum tem-
poris innotitum, ad alias Ecclesias transferre Episcopos a-
pud Romanos Pontifices) ad Leodiensem est translatus,
et post decennium ibi mortuus, ac sepultus in patrum
maiorum Hornensi sepulchro.

LI.

Florentius de Vveuelickhofen, ex Monasteriensi VI-
traiectinis datus est per Urbanum V. Antistes. Arnoldus
non erat sua contentus ditione, qui huic nonnihil mole-
stia intulit, cum utriusque Episcopatus bonis insidiaretur:
verum oleum & operam perdidit. Erat hic Florentius ad-
modum prudens, qui omnibus improbis conatibus facile
poruit resistere. Rexit autem ditionem suam strenue ac
prudenter annis quindecim ac mensibus sex. Diem clausit
extremum, anno Domini 1395. sepultus in Cathedrali
Ecclesia Ultraiecti.

LII.

Fridericus de Blanckenheim, Baro, permutato suo E-
piscopatu Argentinenfis, cui annis sedecim praefuerat, cum
hoc Ultraiectino, cum Vvilhelmo comite Diestensi, con-
sensu summi Pontificis Benedicti XIII. hanc obtinuit.
Cum huius Ecclesie factus esset Praeful, praecleara multa
facinora cum laude & utilitate gessit. Profuit autem annis
30. & vitae finem fecit anno Domini 1436.

LIII.

Friderico è viuis sublato, ingens orta est discordia, duo-
bus potentissimis competitoribus Rodolpho Diepholdio
Praeposito Osnaburgensi & Canonico Colonienfi, &
Vvaltramo Moertano, Episcopatum hunc ambientibus.
Maior Ultraiectinae ditionis pars, & in his Transfela-

cecece 4.

ni Diepholdio fauebant, reliqui Moersano adhaerebant, Vterq; ad Romanum Pontificem, pro confirmatione missi. Vtriq; negata. Cum ita Ecclesia hæc variis motibus ac tumultibus tractaretur, datus est Episcopatus eius à Pontifice Rom. Rabano ab Helmstadt, Episcopo Spirensi. Ille iam senio confectus, dum omnia tumultibus ac factionibus plena Ultraiecti comperisset, oblatum Episcopatum recusauit, desperans se hunc sine cæde & sanguine adipisci posse: literas ad Roman. Pontif. dedit, orans, vt Suedero de Culenburg, Archidiacono Ultraiectino Episcopatum conferret, quem Pontifex in eo confirmauit, & consecrauit: quare à populo Ultraiectino plausibiliter, vt Episcopus, susceptus. Cum vix annum sedisset, ab aduersæ factionis ciuibus, Ultraiectum relinquere cogitur. Secessit Dordracum, vbi sedet annis 5, deinde priuatus Episcopatu, ab Eugenio quarto Papa, factus est Episcopus Cæsariensis.

LIV.

Rodolphus Diepholdius inde pro Episcopo recipitur, vnde infinita incommoda, ac Pontificis Maximi excommunicationes: tandem, vt paci consulere, per Legatum Rom. Pontificis confirmatus est. Suederus aut profectus Basileam ad Concilium, cum nihil obtinere posset, mortuus est in Concilio, & sepultus. Inde D. Vvalramus à Moers, Theodorici Archiepiscopi Colon. frater, à quibusdam in Ultraiectinum est creatus Præfulem. Hic, quum omnia Concilii Basiliensis acta essent abrogata, falsus est. Rudolphus autem interea quum gubernaret, arces ditioris suæ confirmauit & posteris magnificentiæ suæ æterna reliquit monumenta. Demum gubernationis suæ anno 25, ac Christi 1455, decessit. Ultraiecti in templum D. Martini sepultus.

LV.

Gisbertus à Brederoede, Præpositus Ultraiectensis, in Præfulem est electus. Quod cum videret Burgundionum
Dux,

Dux, Princeps prudens, factiones in Hollandia nondum abolitas, & Brederodanorum factionem ac potentiam suspectam habens, ut tam suis quam Ultraiectina factioni confuleret, à Romano Pontifice Calisto III. obtinuit, ut Episcopus designatus confirmationem acciperet, & ad Reipub. commodum & pacem, Episcopatus Ultraiectinus Præsuli Morinensi, Davidi filio suo conferretur: Quem unà cum Carolo filio Ultraiectum introduxit, Brederodanoq; sub certis conditionibus cedente, qui in Episcopatu federat anno vno & mensibus 4. Hunc igitur Davidem in Pontificiam sedem collocavit, ac totā ditionem, licet non sine armis, intra paucos dies, filio subiecit.

LVI.

David de Burgundia illegitimo natus thoro, Episcopus Morinensis, factus per Gisberti resignationem Episcopus Ultraiecten. præfuit cum summa laude 40. plus annis, suis charus, & Reipub. utilis. Is ea quæ Diepholdius in arcibus imperfecta reliquerat, perfecit, & multa eis addidit. Dorostati novam ædificare cœpit arcem. Rodolpho Diepholdio Ultraiecti monumentum sumptuosissimum extruxit. In pauperes fuit misericors, studiosorum doctorumq; victorum Mæcenas liberalissimus, religionis sacrarumq; ædium amator præcipuus: quod tot templis collata dona preciosissima testantur. Hic à quibusdam factiosis non sine vitæ dispendio ignominiose aliquando captus, libertati tandem per Maximilianum Cæsarem restitutus, iniuriarum immemor, Episcopatum suum postea pacificè rexit. Mortuus est plenus dierum in oppido VVicka, anno Christi 1496. & in templo D. Johannis Baptistæ iuxta Dorostatum sepelitur.

LVII.

Fridericus Marchio Badensis, vir placido modestoq; ingenio, pacis & tranquillitatis amator, concordibus Ultraiectinorum Canonicorum suffragiis Episcopus electus, summa omnium expectatione excipitur. Hic variis bel-

lorum tumultibus factionibusq; fatigatus, quem Carolus Geliorum Dux, homo inquietus, bellis grauib. nulla iusta causa, semper afflixit. Postquam 20. annis dicionem suam gubernasset, morbis senioq; confectus, & sibi & Ecclesie suae consulens, cessit, Philippo à Burgundia Episcopatum tradens. Lyrae in Brabantia oppido, extremum vitae diem, vir singulari praeditus pietate, clausit. Sepultus est Badis, in sepulchro patruo, anno Domini 1516.

LVIII.

Philippus à Burgundia, per resignationem Friderici Marchionis Badensis, Maximiliani & Caroli V. nepotis eius, tum Hispaniarum Regis autoritate adactus potius, quam tale quid ambiens, Episcopus Ultraiectinus honorifice inauguratus est. Nihil antiquius habuit statim ab initio Episcopatu, quam fratrem suum Dauidem, ut in officio, ita etiam moribus imitari, qui singulari praeditus fuit prudentia, imò maximis ornatus dotibus. Erant tum factiosi, & tranquillitatis æmuli homines, hos quantum licuit, compressit, ut paci tranquillitatiq; publicae consuleret. Arces collabascens restaurare & confirmare curauit. Ecclesiastica officia nunquam neglexit. Huic quoq; Dux Geliae Carolus, pacis impatiens licet Catholicae religionis studiosissimus, aduersatus est, auterens nonnulla, inter quae est Suolla oppidum. Praefuit ann. 6. mensib. 11. dieb. 14. Obiit autem eximius Antistes Dorestati, anno Domini 1524. sepultus iuxta fratrem suum. Extant ad eum Epistola aliquot Erasmi Roter, quibus eum magnifice extollit laudibus.

LIX.

Henricus Coadiutor Vormaciensis Episcopi, filius Ducis Bauariae, ac Comitis Palatini Electoris, ad Episcopatus huius gubernationem vocatus, magno nobilitatis ac ciuium Ultraiectinorum gaudio, post Philippum Burgundum, suscipitur. Habuit hic competitorum Erenburgensem, Episcopum Leodiensem, commendatum ab Episcopo Panormitano, qui & ipse designatus eorum Episcopus cupiebat, sed cum Henricus suffra-

giorum numero esset superior Erardo, in Episcopum declaratur, atq; confirmatur à Romano Pontif. Clemente VI, in vtriusq; diœceseos Antistitem. Sedit in Ultraiectino Episcopatu Henricus annis 5. Verum hic Henricus cum animaduqueret, quæ incommoda Episcopatu & sibi & suis prædecessoribus, licet potentissimis, à vicinis Principibus, malè feriatis hominibus, præsertim à Carolo Duce Geliæ, hoste implacabili & permolesto, inferrentur, & quod omnia essent plena factionibus, tumultibus & proditionibus, cum Ecclesiæ labanti subuenire non posset, neq; obistere tyrannicis incursionibus, quibus subditi eius grauabantur, ad opem Caroli V. Cæsaris, aduersus vim, implorandam, redactus fuit. Quapropter inuito consilio, & assensu ordinum, visum illi fuit pro communi cõmodo populi, ius Episcopatus & dittonem tradere & resignare Domino Burgundico, eamq; incorporare Ducatu Brabantia, & Comitatu Hollandia, seruata interim sibi & posteris Episcopis integra, qua nomen Episcop. Ultraiect. patet iurisdictione ecclesiastica. Quod confirmatum est Pont. Rom. autoritate, & ipse inde tranquillitati suæ consulturus, Vvormaciam concessit, & postea post Philippi fratris sui mortem, factus est & Episcopus Frisingensis, vbi vtriq; Episcopatu summa cum laude præfuit, Anno Domini 1522.

Adrianus VI. Germanus, Traiectensis, Præceptor Caroli Imperatoris, moderatæ vitæ homo, Papa 228. in Leonis X. locum successit, qui sedit mensib. 20. hoc quoq; anno moritur.

LX.

Guilhelmus de Enchuordia, Brabantinus, Cardinalis & Episcopus Dertusensis in Hispania, per Comitem Hochstratum declaratus est absens Episcopus Ultraiect. autoritate Caroli V. Cæsaris. factus fuerat Cardinalis ab Adriano VI. Pontif. Maximo, propter patriæ cognationem. Egerat Romæ multis annis, qui huius Ecclesiæ nomen ad dignitatem annis 7. gessit. Interim Suffraganei in Pontificali-

bus fungebantur sacerdotis opera. Obiit Romæ & ibidem est sepultus.

*DE VIRIS QUIBUSDAM DOCTIS,
qui Ultraiecti potissimum sub istis Præsibus
floruerunt.*

Ioannes de Arundine Ordinis Carmelitarum Vicarius Davidis in Pontificalibus, innotuit scriptis. Fulsit circa annum Domini 1490.

Gerardus Nouiomagus vir valde doctus, qui multas scripsit historias, & Episcopo Ultraiectino fuit à concionibus sacris. Ad hunc extant Erasmi epistolæ ac eiusdem ad Erasmus. Floruit anno Domini 1532.

Erasmus Roterodamus natus est anno Domini 1469: qui relicta sua patria in superiori Germania vixit. Mortuus est Basileæ anno 1536. Eius vitam describit Beatus Renanus in Epistola ad Electorem Colon. Hermannum. Extat D. Thomæ Mori epistola ad Erasmus, qua illum hortatur, vt scripta sua retractet & corrigat: alioquin fore dicens, vt ab Ecclesia reiiciantur. Non omnino vanus fuit vates ille eximius vir: nam videmus hodie Ecclesiæ de Erasmi scriptis iudicium.

Georgius Macropedius Comicus egregius, Coloniz & Traiecti magnum sibi nomen ob multiplicem eruditionem comparauit. Fuit de Ordine Fratrum in communi viuientium. Vixit anno Domini 1547.

Joannes Pigijs Campis natus, Doctor Theologiæ, Canonicus Ecclesiæ Traiecten. Innotuit suis scriptis, qui Romanam Ecclesiam contra Lutheranos constanter defendit. Obiit immatura morte anno Domini 1345.

Albertus Pigijs alius natus ex Batavia, socius Adriani Pontificis, in studiis. Fuit hic quoque acerrimus hostis in Lutherum. Obiit nondum senex in patrio solo, sacerdotiis à Clemente VII. & Paulo III. liberaliter cohonestatus.

Matthias Bredenbachius, natus anno 1490. Hic semper
bonis

bonis studiis incubuit & feliciter perdidicit. Ob varias virtutes & eruditionem Rector scholæ Embricensis constitutus est, qui cum aduersæ partis Theologis multas habuit contentiones, atque libellis æditis eorum sententias contutavit. Obiit veneranda canicie anno Domini 1559. ætatis 70. à suis honorificè sepultus. Liberos habuit eruditissimos, inter quos potissimum elucescunt Theodoricus & Tilmannus Bredenbachii. Agit Tilmannus Theologiæ Professor Canonicum apud diuum Gereonem, qui ob sua docta scripta merito eruditus connumeratur.

Habuit schola illa Embricensis Rectores doctissimos D. Petrum Hompheum, D. Henricum Vranium Refenseri.

Joannes de Dauentria Franciscanus ac Ordinis eiusdem Prouincialis: ædidiit exegetim absolutissimam errorum, qui sunt in confessione Lutherana & Apologia. Vixit anno Domini 1535.

Adamus Sasboldus Delphius, vir Græcæ ac Latinae literaturæ doctissimus, ac pius, de Ordine D. Francisci, clauit circa annum Domini 1540.

Joannes Royardus Antuuerpiensis Minorita item, qui in Euangelia Dominicalia & epistolas ædidiit doctas ac pijs homilias. Vixit anno Domini 1540.

LXL

Gregorius filius Comitiss de Egmunda, à Carolo Cæsare datus est Ultraiectinis Episcopus. Fuit vitæ honestæ ac tranquillæ amator, & studiosus imitator. Hic anno Dom. 1559. die 26. mensis Septembris, postquam eandem Ecclesiam magna cum laude ac vigilantia annis 25. administrasset, excessit è viujs in Abbatia regali apud sanctum Amandum: vbi corpore conditus iacet, corde ipsius in summo templo Ultraiecti reposito. Est hic mystagogus omni laude dignissimus, qui suo tempore nihil intermisit, quod optimi curam patris deposcere videretur: in terris enim pedibus Christi officiosissime semper deseruiuit, hospitibus, pauperibus atque diuitibus peraquè benignus: à

morte certa pramia recepturus non dubitatur in regno
cœlesti.

LXII.

Fridericus ex nobili familia à Tautenburg aliàs Schenck,
Decanus S. Petri Ultraiecti, Camera Imperialis Spiræ Al-
fessor non postremus, vir doctus anno Domini 1561. die
13. mensis Nouemb. electus & in locum demortui supra-
dicti Præsulis Ultraiectini successus est, idq; ob summam
patris sui Georgii Schenck apud Carolum V. Imp. fide-
litatem. Hic Fridericus summa vigilantia Episcopalia mu-
nia in turbulentissimis temporibus administravit. Curat
vt ministri fideles ac docti ad cultum religionis institu-
antur, tum vt populus in officio contineatur ac deuotione
augeatur. Agit præconem diuini verbi strenuum. Rex
Catholicus Philippus dum nouos in suo Belgio institu-
eret Episcopatus, hunc in eis partibus Archiepiscopum esse
voluit. Verùm annis superioribus dum Geusii in eis par-
tibus tumultuare cœperunt, eorum furor hanc quoque
infecit ac inuasit Rempublicam, & in ea ciuitate vt in aliis
locis, mirè tumultuatum est. Videmus eo res humanas
deuenisse, vt nullis vnquam seculis existimem plus licuisse
impudentiæ, plus licuisse stoliditati, plus sceleri, quàm a-
pud illos. Bonus autem Episcopus iam senio grauis, id est,
octogenarius in suo agit Episcopatu, diem expectans su-
preum, & quem sint habituri finem tumultus isti.

DE MONASTE- RIENSIBVS EPISCOPIIS

CAP. VI.

Carolus Magnus tertiam Episcopalem Ecclesiam ere-
xit, in Mediterraneis Saxoniæ, nunc Vvestphaliæ, in
Mimingtode, loco, qui postea ab insigni ibi fundato mo-
nasterio, Monasterium fuit denominatus, ordinatque ibi
Episcopum Ludgerum, natione Frisum, qui habuit fra-
trem